

Natascha Kampusch, 3096 dagar. Bonniers förlag.

I källaren till Wolfgang Priklopils hus sitter en tioårig flicka inlåst och läser Alice i Underlandet. Natascha Kampusch är fången i underjorden, där alla regler som hon själv behärskade var satta ur spel. Hon hade månaderna innan kidnappats av en ensam och psykiskt sjuk ung man med en symbiotisk relation till sin mamma. Under tio år skulle hon sedan leva i skräck, isolering och under ständigt hot om fysisk misshandel. En absurd pendang till Elisabeth Fritzel i Amstetten. I boken 3096 dagar, berättar Natascha Kampusch om hur hon mentalt och fysiskt överlevde en fångenskap och isolering som stäckte sig från barndom och under hela tonårstiden. Böcker, filmer och tidningar hon fick del av var henne till hjälp som metaforer för överlevnad. Alice i Underlandet blev en bild för längtan efter frihet. Den inre världens fantasier gav näring till överlevnad. I den yttre världen fanns bara Priklopil som enda relation. Ändå gör Natascha Kampusch en stark och komplex bild av sin fångvaktares personlighet. Han var en man med extremt maktbehov och längtan efter närhet som en omöjlig ekvation. Hon kan både fördöma och känna ett slags medlidande över honom, vilket säkert varit viktig för hennes återhämtning. Natascha Kampusch vägrar se sig som ett offer. På många sätt är hennes bok ett skrivande bort från den rollen. Därför vänder hon sig också mot bilden av hennes reaktioner som ett symtom av "Stockholmsyndromet", där offret börjar idealisera gärningsmannen. Natascha Kampusch hade inget val. Som varje barn som växer upp i en störd miljö var hon tvungen ty sig till och acceptera de relationer som fanns till hand. Natascha Kampusch berättar också om den sekundära traumatisering hon blir utsatt för efter sin flykt, Priklopils självmord och då skräckväldet borde vara över. Journalister ifrågasätter hennes berättelse, medlidande övergår i misstänksamhet och myndigheterna söker mörka polisens en gång så dåliga spaningsarbete i ett politiskt maktspel. Åter igen tvingas Natascha Kampusch kämpa sig bort från offerrollen 3096 dagar är en stark berättelse om ett barns önskan att överleva i fångenskap och skräck. Det är också en skildring av en ung kvinnas rätt till ett eget, fritt och självständigt liv.

Jakob Carlander.